

**UCHWAŁA NR XVI/144/20
RADY MIEJSKIEJ W CZYŻEWIE**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 179 ust.2, w związku z art. 2 i art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 821)

Rada Miejska uchwała co następuje:

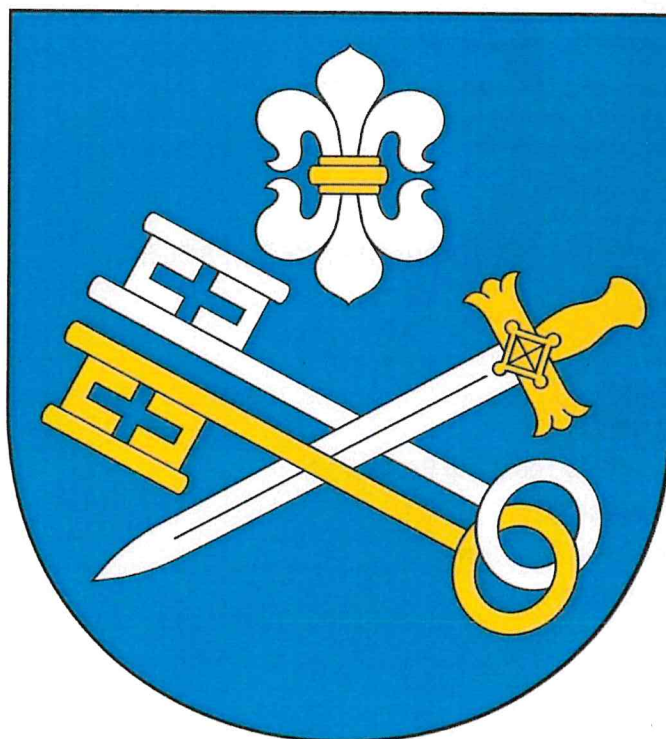
- § 1. Przyjmuje się Gminny Program wspierania Rodziny na lata 2021-2023, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czyżewa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Sienicki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2021 -2023

CZYŻEW 2020 r.

Spis treści:

Rozdział I. WIADOMOŚCI OGÓLNE

1. Wprowadzenie
2. Podstawy prawne realizacji Programu.
3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Czyżew.
4. Zasoby gminy.
5. Analiza SWOT.

Rozdział II. CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

1. Cele Programu.
2. Założenia Programu.
3. Zadania Programu.
4. Odbiorcy Programu.
5. Przewidywane efekty realizacji Programu.
6. Realizatorzy Programu.
7. Źródła finansowania Programu.
8. Monitoring i ewaluacja

ROZDZIAŁ I. WIADOMOŚCI OGÓLNE.

1. Wprowadzenie

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w

wykonywaniu najprostszycy czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Podstawy prawne programu.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny i realizacja zadań w nim zawartych należy do zadań własnych gminy.

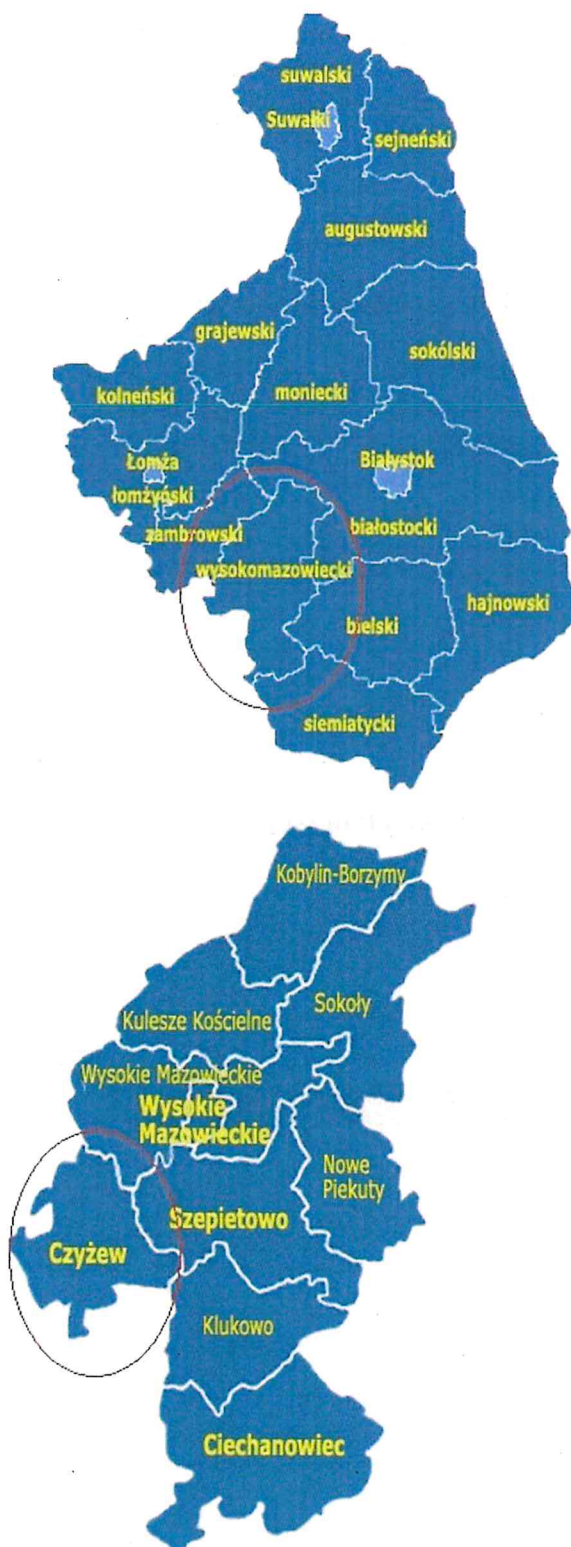
W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt/burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań (art. 176 pkt. 1, art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Dz.U. z 2020r. poz.821).

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie.

Gmina Czyżew jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo - zachodniej części województwa podlaskiego w powiecie wysokomazowieckim.

Gmina Czyżew graniczy:

- od północnego - zachodu z gminą Zambrów powiat zambrowski;
- od północnego-wschodu z gminą Wysokie Mazowieckie;
- od wschodu z gminami: Szepietowo i Klukowo;
- od południa i południowego – zachodu z gminami województwa mazowieckiego powiatu ostrowskiego: Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Nur, Boguty Pianki;

Powierzchnia gminy wynosi 13 043,5 ha (130,4 km²), obecnie zamieszkuje ją 6483 osób. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 50 osób/km² – ponad dwukrotnie mniej do średniej krajowej (123,7 osoby/km²) i o 10 osób mniej od średniej gęstości zaludnienia województwa podlaskiego (60,7 osób/km²).

Miasto Czyżew położone jest w południowo zachodniej części gminy i leży w odległości około 18 km od miejscowości powiatowej Wysokie Mazowieckie oraz ok. 80 km od Białegostoku.

Pod względem strukturalnym obszar gminy stanowi jednorodny obszar produkcji rolnej. Teren wiejski gminy Czyżew charakteryzuje się przeważającym udziałem powierzchni rolnych z zabudową ulicową. Tereny zabudowane gminy zajmują ok. 135 ha, co stanowi ok 1 % jej powierzchni. Największy udział mają tereny rolne – 88% obszaru gminy - zajmując ok. 11401 ha, grunty leśne natomiast stanowią 7%.

Gmina podzielona jest na 46 sołectw.

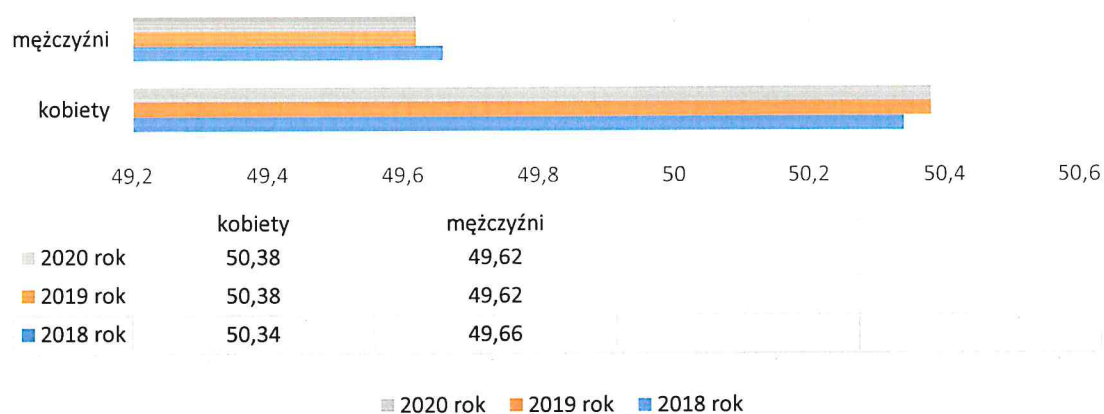
Dane statystyczne mieszkańców naszej gminy przedstawiają się następująco:

- rok 2018 – ogółem: 6652, w tym: 3298- kobiet; 3254 – mężczyzn,
- rok 2019 – ogółem: 6517, w tym: 3283 – kobiet; 3234 – mężczyzn,
- rok 2020 – ogółem: 6483, w tym: 3266 – kobiet; 3217 – mężczyzn.

Analizując powyższe dane zauważa się systematyczną tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy.

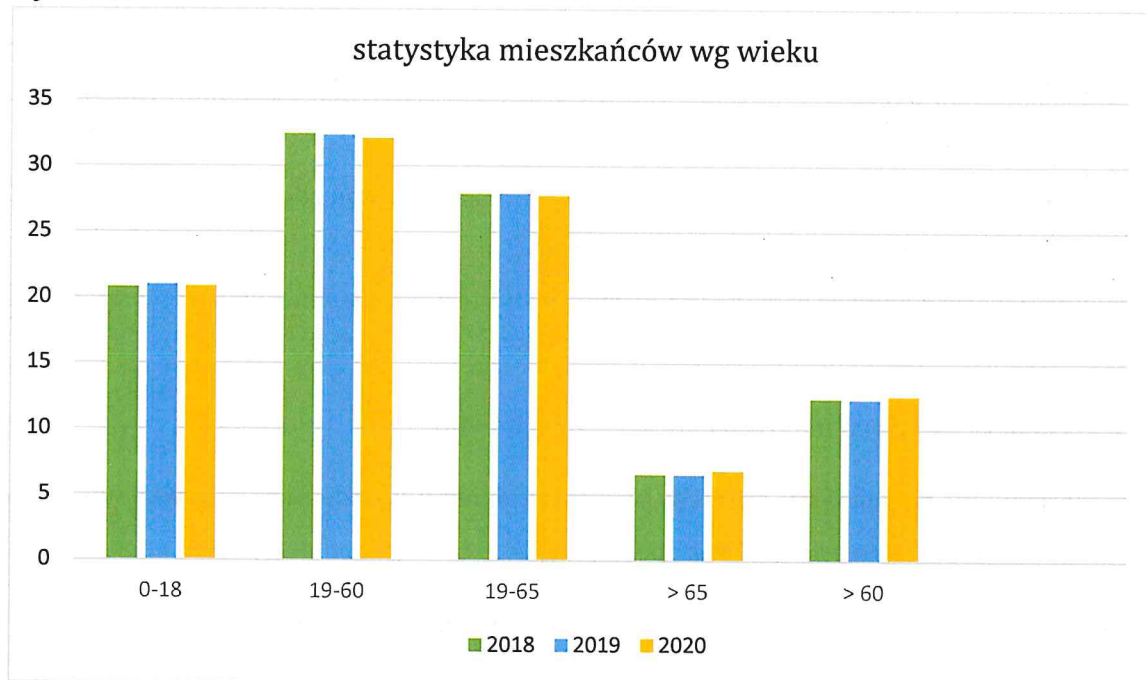
Wykres 1.

Statystyka mieszkańców z podziałem na płeć

Wykres 2.

Główny Urząd Statystyczny podaje, że stopa bezrobocia (stan w końcu grudnia 2019r.) na terenie województwa podlaskiego wyniosła 4,04 %, natomiast na terenie powiatu wysokomazowieckiego 4,40%. Analizując powyższe dane zauważa się, że stopa bezrobocia na terenie gminy Czyżew jest znacznie wyższa od wskazanych wyżej statystyk.

Pozostawanie bez pracy powoduje ubożenie rodzin i bardzo często jest przyczyną powstania szeregu dysfunkcji (alkoholizm, przemoc, poczucie bezsilności).

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,

3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,

4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna).

5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);

b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);

c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);

d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach, takich jak:

a) praca socjalna z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;

b) wsparcie finansowe i rzeczowe;

c) działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;

d) realizacja programów profilaktycznych na terenie szkół.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Tab.1

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	
	2018 rok	2019 rok
Ubóstwo	47	44
Sieroctwo	0	0
bezdomność	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	5	7
- potrzeba ochrony wielodzietności	4	7
Bezrobocie	31	25
Niepełnosprawność	40	42
Długotrwała lub ciężka choroba	54	53
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem, W tym:	8	4
- rodziny niepełne	5	1
- rodziny wielodzietne	1	1
Przemoc w rodzinie	1	1
Alkoholizm	11	9
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	0	4

źródło: opracowania własne – dane ze sprawozdań MPiPS -03

Tab. 2

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rodzaj pomocy	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2018	2019	2018	2019
Świadczenia pieniężne	59	55	110	108
Świadczenia niepieniężne	43	34	104	87
Praca socjalna	73	78	160	179

źródło: opracowania własne – dane ze sprawozdań MPiPS -03

Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Pozostałe dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci. Jednym z ważniejszych zadań pracowników pomocy społecznej jest praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania mogą podejmować asystenci rodziny.

Asystent rodziny pracuje przede wszystkim z rodziną, w której występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Gmina Czyżew nie zatrudnia asystenta rodziny.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci - podejmowane są czynności prawne polegające na umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, o czym decyduje sąd rodzinny. Postanowienia sądu są wykonywane głównie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które zapewnia dziecku opiekę poprzez znalezienie odpowiednio przygotowanej rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem jego po raz pierwszy pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej ponosi wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- c) 50% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

Jak kształtowały się wydatki w poszczególnych latach przedstawia tabela:

Tab.3

Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
101 264,69	63 112,21 zł	69 648,00

Źródło: opracowanie własne

Sporym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych jest działająca przy szkole podstawowej świetlica z dożywianiem.

Dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była świadczona w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” Program przewidywał przyznawanie zasiłku celowego na zakup posiłku oraz żywności, a także realizację pomocy w formie zakupu bezpłatnych posiłków.

Kolejną bardzo ważną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie są specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, w szczególności na rzecz dzieci, u których coraz częściej diagnozowany jest autyzm wczesnodziecięcy lub zespół Aspergera, zaś oferowane wsparcie przez różnorodne podmioty lecznicze, edukacyjne jest niewystarczające dla prawidłowego rozwoju dziecka.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2019r. świadczyło trzech specjalistów tj. 2 pedagogów i 1 logopeda, natomiast w 2020r. czterech specjalistów tj. 2 pedagogów i 2 logopedów.

Tab.4

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin	2	4	5
Koszt zadania	28 480,00	52 160,00	61 600,00

źródło: opracowanie własne – dane ze sprawozdania MPiPS-03.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie poza zadaniami z obszaru pomocy społecznej zajmuje się realizacją zadań wynikających z ustaw o:

- świadczeniach rodzinnych;
- wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Karcie Dużej Rodziny.

Realizację poszczególnych form pomocy przedstawia tabela

Tab. 5

Rodzaj pomocy	Liczba rodzin		
	2018 r	2019	2020
Świadczenie wychowawcze	523	738	715
Świadczenie „Dobry start”	523	533	517
Karta Dużej Rodziny	32	119	40
Zasiłki rodzinne	290	250	213
Dodatek z tyt. urodzenia się dziecka	24	25	8
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21	20	22
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	25	23	18
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	192	162	156
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	16	12	12
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem dziecka do szkoły	62	52	44
Zasiłki pielęgnacyjne	114	119	111
Świadczenia pielęgnacyjne	15	17	21
Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	4	3
Zasiłek dla opiekuna	5	3	2
Dodatek z tytułu wielodzietności	91	84	73
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	61	55	30
Świadczenie rodzicielskie	19	22	23
Fundusz Alimentacyjny	15	11	9

4. Zasoby gminy.

Program wspierania rodziny na lata 2021 – 2023 będzie służył realizacji lokalnej polityki rodzinnej.

Działania na rzecz dziecka i rodziny, realizacja poszczególnych zadań i instytucje realizujące, przedstawia poniższa tabela.

Tab. 6

1.	Urząd Miejski w Czyżewie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dowóz dzieci do szkół. 2. Dowóz dzieci niepełnosprawnych do placówek. 3. Przyznawanie i wypłacanie stypendiów. 4. Realizacja Karty Dużej Rodziny.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca socjalna na rzecz rodzin. 2. Wsparcie finansowe i rzeczowe. 3. Dożywianie dzieci w szkołach. 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa.
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie problemom nadużywania alkoholu. 2. Finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. 3. Wsparcie psychologiczne. 4. Realizowanie gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.
4.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu zjawiska przemocy w rodzinie.
5.	Placówki oświatowe z terenu gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność edukacyjna i wychowawcza. 2. Wsparcie pedagogiczne dla dzieci i rodziców. 3. Realizacja programów edukacyjnych.
6.	Parafie z terenu gminy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność charytatywna. 2.

Źródło: Opracowanie własne.

Funkcjonujące na terenie gminy Czyżew instytucje wspierają się i pomagają w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

5. Analiza SWOT.

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobry poziom zabezpieczenia w ramach systemu pomocy społecznej i wspierania rodziny (pomoc finansowa, rzeczowa oraz praca socjalna świadczona na rzecz rodzin),	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak systemowego wsparcia rodziny, budowania wzorców pozytywnych zachowań, ➤ niewystarczająca infrastruktura w zakresie wsparcia osób wykluczonych

<ul style="list-style-type: none"> ➤ efektywnie działający samorząd, ➤ promowanie gminy przez organizowanie imprez lokalnych, ➤ dobra współpraca z istniejącymi jednostkami organizacyjnymi, ➤ poszerzająca się oferta działań na rzecz seniorów (spotkania, zajęcia, wycieczki), ➤ doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny, ➤ wzrost liczby podmiotów gospodarczych rozwijających swoją działalność usługową na terenie gminy, ➤ posiadanie budynków użyteczności publicznej (GOK, biblioteka publiczna, świetlice wiejskie), ➤ funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego. 	<p>lub zagrożonych wykluczeniem społecznym – brak placówki wsparcia dziennego, niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i chronionych ,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak wolontariatu, ➤ brak kreatywności i wyuczona postawa roszczeniowa osób korzystających lub ubiegających się o pomoc, ➤ ograniczone środki finansowe w budżecie gminnym na tworzenie i utrzymanie nowych etatów w pomocy społecznej, ➤ niewystarczająca dostępność opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 (żłobki)
---	---

Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozyskiwanie środków unijnych służących rozbudowie infrastruktury gminnej, ➤ dostępność do różnych form edukacji, ➤ rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami, organizacjami i lokalną społecznością, ➤ realizacja wspólnych przedsięwzięć samorządu lokalnego z innymi podmiotami na rzecz rozwoju gminy, ➤ tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie szans dla nowych inwestycji. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Częste zmiany ustawowe i brak przejrzystości przepisów prawa, ➤ Niewłaściwa polityka państwa wobec samorządu, ➤ Społeczna akceptacja pracy „na czarno” powodująca korzystanie z systemów wsparcia społecznego, systemu świadczeń rodzinnych i świadczeń z programu „Rodzina 500+”, ➤ Wzrost zadań realizowanych przez pracowników pomocy społecznej, ➤ Wzrost różnego rodzaju uzależnień, ➤ Negatywne postawy wynikające z zaniku lub braku wzorców wychowawczych w rodzinach. ➤ Wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej

ROZDZIAŁ II.

CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.

1. Cele Programu.

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Czyżew.

Cele szczegółowe:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.
3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.
4. Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

2. Założenia Programu.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- a. Wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania.
- b. Wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- c. Poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy.
- d. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w środowisku.
- e. Zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu.

❖ *Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie:*

- praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- poradnictwo specjalistyczne,
- wsparcie finansowe i rzeczowe, pomoc w formie dożywiania adresowana głównie dla dzieci, udzielanie stypendiów szkolnych,
- wsparcie asystenta rodziny.

Realizatorzy zadania:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- b) Urząd Miejski,
- c) Placówki Oświatowe

Termin realizacji - 2021-2023 r.

Wskaźniki:

- ilość rodzin objętych pomocą w postaci pracy socjalnej, pomocy pieniężnej i rzeczowej,
- ilość dzieci objętych pomocą w formie dożywiania,
- ilość dzieci objętych pomocą w formie stypendiów szkolnych.

❖ *Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.*

- a) stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, podstawową jednostką realizującą działania w zakresie pieczy zastępczej,
- b) współpraca z placówkami oświatowymi, policją, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi, GKRPA, gminnym zespołem interdyscyplinarnym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

Realizatorzy zadania:

Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Termin realizacji - lata 2021-2023

Wskaźniki:

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń

❖ **Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny.**

- a) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowywanie rodziny.
- b) udział w konferencjach, kampaniach promujących wartości rodzinne.

Realizatorzy zadania:

Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Termin realizacji - 2021-2023 r.

Wskaźniki:

Ilość programów, konferencji.

4. Odbiorcy Programu.

Odbiorcami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Dzieci i młodzież pozbawione należytej opieki ze strony rodziny.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być poprawa sytuacji dziecka i rodziny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka.

Wypracowanie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

6. Realizatorzy Programu.

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na szczeblu lokalnym jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie przy współpracy z następującymi partnerami:

- Urzędem Miejskim w Czyżewie.
- Posterunkiem Policji w Czyżewie.
- Placówkami oświatowymi.
- Służbą zdrowia.
- Zespołem interdyscyplinarnym.

- Gminna Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- Organizacjami pozarządowymi.

7. Źródła finansowania Programu.

Źródła finansowania Programu:

- środki finansowe budżetu gminy,
- środki finansowe budżetu państwa
- środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego Programu we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej będzie przedkładał Radzie Miejskiej do dnia 31 marca sprawozdania merytoryczne i finansowe z realizacji Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Witold Sienicki
Witold Sienicki